

Programmabegroting 2023

Vastgesteld door raad

3 november 2022

Rechten

Onder een recht (of voorheen een retributie) wordt verstaan: een gedwongen betaling aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, *individueel* bewezen dienst. Op dit punt verschilt zij van een belasting, waar geen rechtstreekse concrete tegenprestatie tegenover staat. Wanneer er twijfel is of het om een belasting dan wel om een retributie gaat, kiest de rechtspraak meestal voor de kwalificatie als belasting, omdat dit meer rechten verleent aan de burger.

In Diemen worden de volgende rechten geheven:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Leges;
- Marktgelden;
- Lijkbezorgingsrechten.

Bij de ramingen voor de heffingen met een directe tegenprestatie streven we zoveel mogelijk kostendekkendheid na. Uitzondering hierbij is de markt waarbij ook naar tarieven in de omliggende gemeenten wordt gekeken om ons zo niet “uit de markt” te prijzen. Bij de diverse leges spelen naast het streven naar kostendekkendheid ook andere factoren een rol. Zo heeft de wetgever een aantal tarieven vastgesteld, bijvoorbeeld voor de Verklaring omtrent gedrag, reisdocumenten en rijbewijzen (rijksdeel). Ook de tarieven voortvloeiende uit de Wet op de Kansspelen worden landelijk bepaald. Daarnaast houden we bij het vaststellen van de tarieven ook rekening met de regionaal of landelijk gangbare tarieven. Per afzonderlijke recht geven we een korte toelichting. Bij alle rechten passen we een prijsindexering van 3,0% toe.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt in rekening gebracht voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. Bij de afvalstoffenheffing wordt een tariefsdifferentiatie toegepast. Dat wil zeggen dat onderscheid wordt gemaakt in een tarief voor een éénpersoons- en een tarief voor een meerpersoonshuishoudens. De verhouding tussen één- en meerpersoonshuishoudens is ongeveer 35% éénpersoons- en 65% meerpersoonshuishoudens.

De studentenwoningen aan de Dalsteindreef en de studentenflats aan de Rode Kruislaan en Bergwijkdreef (containerwoningen) nemen we niet bij de berekening van het tarief. De eigenaar van deze complexen zorgt zelf voor de verwijdering van de afvalstoffen.

De geraamde kosten vormen de basis voor de berekening van de gewenste opbrengst voor 2023. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Sinds 2018 worden de kosten voor kwijschelding niet meer meegenomen in de tariefstelling.

Voorstel is het tarief afvalstoffenheffing conform de prijsindexering met 3,0% te verhogen.

Voor de egalisatie van het tarief afvalstoffenheffing is een egalisatievoorziening in het leven geroepen. Omdat in 2019 de 'Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing' niet toereikend was om het exploitatietekort op afval te dekken is € 114.000 ten laste gebracht van de algemene middelen. Het tekort in 2019 kwam mede door de door het Rijk verhoogde belasting op het verbranden van restafval. Vervolgens heeft de coronacrisis gezorgd dat er veel meer afval is verzameld en verwerkt. Dit resulteerde in 2020 en 2021 tot extra exploitatietekorten die niet door het tarief werden gecompenseerd. Daardoor hebben in zowel 2020 als 2021 onttrekkingen uit de algemene reserve plaatsgevonden. Totaal is er € 502.000 uit de algemene middelen ingezet om de exploitatie van het afval kostendekkend te houden.

Deze verrekening met de algemene middelen zouden als gevolg van het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid op enig moment weer teruggestort moeten worden naar de algemene middelen. Het college stelt voor dit niet alsnog te doen en daarmee het tarief niet extra te verzwaren (verhogen).

Op basis van de beschikbare gegevens zijn in deze begroting de tarieven voor 2023 berekend. Bij een prijsindexering van 3,0% is het voorgestelde tarief in deze begroting meer dan kostendekkend. In de huidige berekening wordt er jaarlijks € 110.000 gestort in de egalisatievoorziening. Dit is ook nodig want de 'Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing' dient weer aangevuld te worden zodat we eventuele toekomstige negatieve effecten weer kunnen verrekenen met de egalisatievoorziening.

Het is sowieso lastig om een betrouwbare berekening te maken in de huidige economische situatie. De prijsinflatie fluctueert stevig en is behoorlijk hoog. Wellicht is de extra geraamde dotatie in 2023 al nodig om dergelijke risico's op te vangen.

Nieuw in de kostenberekening van het tarief afvalstoffenheffing is de toerekening van (her)straatwerkzaamheden bij de plaatsing van ophaalcontainers. Jaarlijks werden deze kosten meegenomen in het reguliere herstraatwerk. Bij het opstellen van het groot onderhoudsplan openbare ruimte bleek dat er jaarlijks gemiddeld € 75.000 aan kosten wordt gemaakt voor herstraatwerkzaamheden voor de ophaalcontainers. Voorstel is deze kosten vanaf 2023 mee te nemen in de tariefstelling van de afvalkosten.

Onderstaande tabel en grafiek geven u inzicht in de kosten die meegenomen worden bij de bepaling van het tarief.

Soort kosten	2023	Soort opbrengsten	2023
Aanneemsom Meerlanden (ophalen en verwerken)	-3.182	Afvalstoffenheffing	4.608
BTW-verrekening	-738	Overige bijdrage	112
Directe uren	-216		
Overhead	-130		
Herstraatwerkzaamheden	-75		
Heffing en invordering	-178		
Rente en afschrijving	-67		
Overige kosten	-24	Verrekening voorziening	-112
Totaal toegerekende kosten	-4.609	Totaal opbrengsten	4.609
Onttrekking uit egalisatievoorziening			-

